

ORGAN OKRĘGU I (KRAKOWSKIEGO) POL. TOW. GIMNAST. SOKOLICH
Wychodzi dwa razy w miesiącu około 1-go i 16-go.

Prenumerata roczna 3 kor. Numer pojedynczy 25 hal. — Ogłoszenia: jednoszpaltowy wiersz petitem 20 hal.
Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Wolska 1, 27 (Gmach Sokoła).

ĆWICZENIA WOLNE NA ZŁOT KRAJOWY W ROKU 1910 W KRAKOWIE

według projektu komisji przyjęte przez „Grono związkowe“.

Postawa pierwotna: zasadna, ramiona w dół, ręce w pięść.

Oznaczenie taktu: liczbami porządkowymi, ćwierci taktu literami a) b) względnie a) b) c).

OBRAZ I. „W takt mazurka“. — Muzyka: „Witaj majowa jutrzeńko“. — Takt muzyczny: $\frac{3}{4}$.

(Obraz powtarza się 8 razy — melodia 2 razy).

Ruch ramion:

1. a) Ramiona wprzód (promień).
b) Ramiona w pion (dłonie do środka).
c) Wytrzymaj.
2. a) Ramiona w bok (grzbiet) łukiem do środka.
b) c) Wytrzymaj.
3. a) Ramiona skurcz.
b) Rzuć prawe ramię w pion skos (promień),
lewe wstecz (łokieć).
c) Wytrzymaj.
4. a) Ramiona wprzód (promień), prawe łukiem
w dół.
b) Ramiona w dół.
c) Wytrzymaj.

Ruch nóg:

1. a) Kuczka.
b) Postawa na palcach, nogi prostuj.
c) Wytrzymaj.
2. a) Wypad prawą w bok.
b) c) Wytrzymaj.
3. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo na lewej pięcie i palcach
prawej nogi do uniku prawą.
b) Wypad prawą wprzód.
c) Wytrzymaj.
4. a) $\frac{1}{2}$ obrotu w lewo na lewej pięcie i palcach
prawej nogi do zakroku prawą na palce.
b) Postawa zasadna, prawa do lewej.
c) Wytrzymaj.

OBRAZ II. „Rzut kamieniem“. — Muzyka: „Ospały i gnuśny“. — Takt muzyczny: $\frac{2}{4}$.

(Obraz powtarza się 4 razy — melodia raz).

Ruch ramion:

1. a) Ramiona bokiem ugnij.
b) Wytrzymaj.
2. a) Ramiona w dół zewnątrz (promień).
b) Wytrzymaj.

Ruch nóg:

1. a) Postawa zasadna.
b) Wytrzymaj.
2. a) Krok lewą wprzód, prawa na palcach.
b) Wytrzymaj.

- | | |
|---|--|
| <p>3. a) Prawe ramię w pion (dłoń do przodu), lewe ramię lekko wstecz.
b) Wytrzymaj.</p> <p>4. a) Skłoń się wprzód, ramiona w dół po wewnętrznej stronie lewej nogi, pięści w wysokości kostki lewej nogi o 15 cm. od siebie oddalone.
b) Wytrzymaj.</p> <p>5. a) Prostuj się, ramiona ugnij, pięści przy prawym barku, prawy łokieć w dół, lewy w wysokości barku.
b) Wytrzymaj.</p> <p>6. a) Ramiona wytrzymaj.
b) Rzuć prawe ramię w pion skos (grzbiet), lewe wstecz (łokieć).</p> <p>7. a) Prawe ramię w dół, lewe wprzód rękę otwórz (promień).
b) Wytrzymaj.</p> <p>8. a) Ramiona w dół.
b) Wytrzymaj.</p> | <p>3. a) Krok prawą wprzód, lewa na palcach.
b) Wytrzymaj.</p> <p>4. a) Wypad lewą wprzód.
b) Wytrzymaj.</p> <p>5. a) Zakrok lewą.
b) Wytrzymaj.</p> <p>6. a) $\frac{1}{2}$ obrotu w lewo na piętach.
b) Wypad prawą wprzód.</p> <p>7. a) Wykrok lewą na palce, zwróć tułów w prawo, prawą stopę zwróć w prawo, głowę w kierunku lewej ręki.
b) Wytrzymaj.</p> <p>8. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w prawo na prawej pięcie i palcach lewej nogi, postawa zasadna, lewa do prawej.
b) Wytrzymaj.</p> |
|---|--|

Objaśnienie: Obraz przedstawia rzut kamieniem z pół obrotem. Ćwiczący w trzech pierwszych taktach podchodzi do kamienia leżącego na ziemi, w czwartym takcie schyla się i ujmując kamień, w piątym dźwiga go na bark, w szóstym rzuca kamień z obrotem, wreszcie w siódmym takcie wskazuje lewą ręką wynik rzutu. Ruchy a) i b) w szóstym takcie następują bezpośrednio po sobie.

OBRAZ III. „Na swojską nutę“. — Muzyka: „Jechał Kozak“. — Takt muzyczny: $\frac{3}{4}$.

(Obraz powtarza się 4 razy — melodia 4 razy).

Ruch ramion:

1. a) Ramiona skurcz.
b) c) Wytrzymaj.
2. a) Ramiona w bok (grzbiet).
b) c) Wytrzymaj.
3. a) Ramiona w dół.
b) c) Wytrzymaj.
4. a) Ramiona w bok a ugnij przedbarki.
b) c) Wytrzymaj.
5. a) Ramiona w pion (dłonie do środka).
b) Ramiona wprzód (promień).
c) Wytrzymaj.
6. a) Ramiona w bok (grzbiet) łukiem w dół.
b) c) Wytrzymaj.
7. a) Ramiona w pion (dłonie do środka) łukiem w dół.
b) c) Wytrzymaj.
8. a) Lewe ramię w bok (grzbiet) łukiem do środka (na prawo). Prawe ugnij przed sobą, łokieć w wysokości barku.
b) c) Wytrzymaj.
9. a) Prawe ramię w bok (grzbiet), lewe ugnij przed sobą, zamachem w płaszczyźnie poziomej.
b) c) Wytrzymaj.
10. a) Prawe ramię w pion, łukiem w dół. — Lewe ramię wytrzymaj.
b) c) Wytrzymaj.

Ruch nóg:

1. a) Zakrok prawą.
b) c) Wytrzymaj.
2. a) Klęknij prawą (w miejscu).
b) c) Wytrzymaj.
3. a) Wykrok prawą.
b) c) Wytrzymaj.
4. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo na piętach do rozkroku.
b) c) Wytrzymaj.
5. a) Nogi złącz, prawa do lewej.
b) Przysiad.
c) Wytrzymaj.
6. a) Podskokiem $\frac{1}{2}$ obrotu w lewo do podstawy zasadnej.
b) c) Wytrzymaj.
7. a) Wypad prawą w bok.
b) c) Wytrzymaj.
8. a) Zakrok prawą.
b) c) Wytrzymaj.
9. a) $\frac{1}{2}$ obrotu w prawo na piętach.
b) c) Wytrzymaj.
10. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo do rozkroku.
b) c) Wytrzymaj.

- | | |
|--|---|
| 11. a) Ramiona w bok (grzbiet) łukiem w dół.
b) c) Wytrzymaj. | 11. a) Postawa zasadna, prawa do lewej.
b) c) Wytrzymaj. |
| 12. a) Ramiona w dół.
b) c) Wytrzymaj. | 12. a) Postawa zasadna.
b) c) Wytrzymaj. |

OBRAZ IV. „Łuczniczka“. — Muzyka: „Nasz Chłopiński wojak“. — Takt muzyczny: $\frac{3}{4}$.
(Obraz powtarza się 4 razy — melodia 2 razy).

Ruch ramion:

1. a) Lewe ramię wprzód (promień), prawe wstecz (łokieć).
b) c) Wytrzymaj.
2. a) Ramiona w bok (promień), lewe łukiem dolnym.
b) c) Wytrzymaj.
3. a) Prawym ramieniem koło czelne w górę do położenia w bok (łokieć), lewe ramię ugnij w bok, pięść na karku.
b) c) Wytrzymaj.
4. a) Ramiona w bok (promień) łukiem dolnym, lewe prostuj wprzód i przenieś dołem.
b) c) Wytrzymaj.
5. a) Ramiona w pion (dłonie do środka).
b) c) Wytrzymaj.
6. a) Lewe ramię wprzód (promień), prawe wprzód i skurcz.
b) c) Wytrzymaj.
7. a) Ramiona wstecz (łokieć), lewe łukiem dolnym, prawe rzutem.
b) c) Wytrzymaj.
8. a) Ramiona wprzód (promień).
b) c) Wytrzymaj.
9. a) Ramiona w pion (dłonie do środka).
b) c) Wytrzymaj.
10. a) Ramiona (po obrocie) w bok (promień).
b) c) Wytrzymaj.
11. a) Ramiona wprzód (promień), lewe łukiem w dół.
b) c) Wytrzymaj.
12. a) Ramiona w dół.
b) c) Wytrzymaj.

Ruch nóg:

1. a) Lewą nogę podnieś wprzód.
b) c) Wytrzymaj.
2. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo na prawej pięcie, wypad lewą w bok.
b) c) Wytrzymaj.
3. a) Prawą nogę podnieś w bok dość wysoko, lewą nogę prostuj, tułów skłoń w lewo i zwróć nieco w lewo.
b) c) Wytrzymaj.
4. a) $\frac{1}{2}$ obrotu w lewo na palcach lewej nogi, wypad prawą w bok.
b) c) Wytrzymaj.
5. a) Prawą nogę podnieś w bok.
b) c) Wytrzymaj.
6. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo na lewej pięcie, wypad prawą wstecz.
b) c) Wytrzymaj.
7. a) Prawą nogę prostuj do zakroku na palcach.
b) c) Wytrzymaj.
8. a) Prawą nogę podnieś wprzód.
b) c) Wytrzymaj.
9. a) Wykrok prawą, lewa na palce.
b) c) Wytrzymaj.
10. a) $\frac{1}{2}$ obrotu w lewo na prawej pięcie do wykroku, lewą na palce.
b) c) Wytrzymaj.
11. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w prawo na prawej pięcie do wykroku, lewą na palce.
b) c) Wytrzymaj.
12. a) Postawa zasadna, lewa do prawej.
b) c) Wytrzymaj.

OBRAZ V. „Za orzydło“. — Muzyka: „Pije Kuba“. — Takt muzyczny: $\frac{2}{4}$.
(Obraz powtarza się 4 razy — melodia 2 razy).

Ruch ramion:

1. a) Prawe ramię w dół zewnątrz (promień), łukiem wprzód, w górę a wstecz — Lewe ramię wprzód (łokieć).
b) Wytrzymaj.

Ruch nóg:

1. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w prawo na lewej pięcie, rozkrok prawą, głowa zwrócona w pierwotnym kierunku do przodu.
b) Wytrzymaj.

Objaśnienie: Dla łatwiejszego zrozumienia opisu poszczególnych ruchów ćwiczebnych uprzytomnijmy sobie znaczenie obrazu, jakie pragnął mu nadać autor (druh E. Złotnicki). — Obraz przedstawia bójkę. Napadnięty od przodu Kuba (ćwiczący) chwycił przeciwnika lewą ręką za „orzydło“ (za ubranie na piersiach), a prawą bierze zamach dla wymierzenia mu potężnego ciosu w głowę.

2. a) Prawe ramię ugnij, pięść na karku za prawem uchem, przedramię poziomo, łokieć na zewnątrz. — Lewe ramię ugnij w płaszczyźnie poziomej, łokieć do przodu w wysokości barku, pięść przy prawym barku (grzbiet).

b) Wytrzymaj.

Objaśnienie: Napastnik silnym szarpnięciem uwolnił się z chwytu za orzydle, przyczem zatoczył się trochę w tył. Kuba (ćwiczący) bierze zamach na ponowny a skuteczniejszy cios prawą ręką, lewą zaś trzyma przed piersiami w gotowości do odparcia zbliżającego się ponownie przeciwnika.

3. a) Prawym ramieniem cios poziomy w lewą skroń przeciwnika, ramię proste w położeniu w pion skos (dłoń) pięść w wysokości czoła — Lewe ramię wytrzymaj.

b) Prawe ramię ugnij za głową jak pod 2 a) — lewe ramię prostuj i w płaszczyźnie ukośnej na lewo ku dołowi przenieś wstecz (łokieć).

Objaśnienie: do a) Kuba (ćwiczący) zadaje napastnikowi silne uderzenie w głowę, czyniąc go do dalszej walki niezdolnym. Do b). Wtem zbliża się na pomoc srodze ukrzywdzonemu przyjaciel i zagraża Kubie od lewej strony. Nie wiele myślący wali Kuba lewą pięścią nowego napastnika, czem powoduje jego upadek w lewą stronę, prawą ręką zaś ugina, aby go do reszty ubezwładnić ciosem z góry.

4. a) Prawym ramieniem cios z góry do położenia w dół skos (promień) — Lewe ramię wytrzymaj.

b) Wytrzymaj.

Objaśnienie: Nowy przeciwnik tym ciosem powalony. Kuba chwileczkę oddycha, ale gotów dalej się bronić.

5. a) Prawe ramię na zewnątrz w dół poza siebie. Lewe ramię ugnij poziomo przed sobą, pięść na prawym barku.

b) Lewym ramieniem cios poziomy w lewo, poczem złóż przedramię na krzyże. Prawe ramię zamachem poziomym ugnij przed sobą, pięść na lewy bark.

Objaśnienie: Kompania cała ujmuje się za pokrzywdzonymi. Kuba w opałach, ale się nie daje. Okrutnie zły młoci pięściami na lewo i na prawo. Zamachnął się lewą ręką a) i obalił mocnym uderzeniem jednego napastnika a) prawą ręką zgiął, aby tak samo dogodzić drugiemu b).

6. a) Prawym ramieniem cios poziomy do położenia wprzód (grzbiet).

b) Wytrzymaj.

Objaśnienie: Prawą ręką zadał potężne uderzenie drugiemu.

7. a) Ramiona skurcz.

b) Ramiona w bok (promień).

Objaśnienie: Kuba uporał się już ze wszystkimi. Ale jeszcze któryś chce go chwycić za nogi i przewrócić. Więc kurczy prawą nogę i kopnięciem uwalnia się od ostatniego przeciwnika.

8. a) Ramiona w dół.

b) Wytrzymaj.

Objaśnienie: Walka skończona. — Obraz powtarza się 4 razy (Kuba gotów bić się 4 razy).

2. a) Wytrzymaj.

b) Wytrzymaj.

3. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo na lewej pięcie, wypad prawą wprzód.

b) $\frac{1}{2}$ obrotu w lewo na lewej pięcie i palcach prawej nogi do zakroku prawą na palce.

4. a) Wypad prawą wprzód.

b) Wytrzymaj.

5. a) Wytrzymaj — tułów zwróć nieco w prawo, głowę w lewo.

b) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo na lewej pięcie i palcach prawej nogi, prawą nogę prostuj do rozkroku na palcach — tułów zwróć w lewo.

6. a) Wypad prawą wprzód.

b) Wytrzymaj.

7. a) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo na lewej pięcie, prawą nogę skurcz.

b) $\frac{1}{4}$ obrotu w lewo na lewej nodze, prawą nogę rzuć w bok.

8. a) Prawą nogę opuść do podstawy zasadnej.

b) Wytrzymaj.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI
ZŁOTU GRUNWALDZKIEGO
W DNIACH OD 2—6 LIPCA 1910 (W ZARYSIE).

Trzeba przyznać, że roboty wstępne około przygotowania Złotu Grunwaldzkiego na rok 1910 postępują dość rażno. Niedawno Grono związkowe uchwaliło już prawie cały program techniczny, obecnie zaś Komisya-matka krakowskiego Sokola na posiedzeniu w dniu 11. maja przyjęła w zarysie program obchodu i uroczystości zlotowych wedle szczegółowo opracowanego referatu d. E. Kubalskiego. Nie ulega wątpliwości, że kwestye dotyczące pochodu (kierunku, porządku, trybun, przemówień), czy dalej zorganizowania pochodu historycznego lub turnieju, jak to jest w projekcie — zależeć będą od porozumienia z krajowym komitetem Grunwaldzkim. Chodzi jednak o to, abyśmy jako Sokolstwo zdali sobie naprzód sami sprawę z tego, jak ma wyglądać obchód Grunwaldzki, abyśmy w nim nasze dominujące stanowisko zaznaczyli i pomysł nasz już gotowy nietylko poddali ale możliwie przeprowadzili na krajowym Komitecie.

Według uchwał Komisji Złotowej program przedstawia się w sposób następujący:

A) Dni przedzlotowe.

I. Czwartek 2. lipca.

Zawody: strzeleckie, szermiercze, kolarskie, wioślarskie — wieczorem: *Wianki* łącznie z regatami urządzone przez Oddział wioślarski S. K. (W tym dniu odbędą się także proponowane przez kolarzy biegi).

II. Piątek 3. lipca.

Zawody gimnastyczne (skoki, biegi, rzuty, walki, przyrządy) — wieczorem: Powitanie przybyłych. — W tym celu zebranie w starym teatrze, podczas którego przemówienia, chór, orkiestra, koncert spacerowy. Odprowadzenie przybyłych na kwatery.

B) Główne dni zlotowe.

I. Sobota 4. lipca.

1. *Rano*: O godzinie 6 rano pobudka orkiestry sokolej po mieście poczem

a) Próba ćwiczeń, — zawody okręgów w ćwiczeniach wolnych.

b) Dla niećwiczących i gości — *z w i e d z a n i e m i a s t a* grupami (kościół Maryacki, Biblioteka Jagiel., Muzeum Nar., Wawel. — Kopiec Kościuszki) — promenada do około plantacji miejskich, gdzie uproszone panie sprzedają przy stolikach programy, wydawnictwa, kartki, odznaki, kwiaty).

2. *W południe*:

a) Wspólny obiad na kwaterach — kuchnie polowe.

b) Obiad dla gości sokolich — w starym teatrze.

3. *Popołudniu*: Ćwiczenia publiczne (ćwiczenia wolne, gości, 4 okręgów i maczugami).

4. *Wieczorem*:

a) Teatr miejski: Uroczyste przedstawienie, którego program w przybliżeniu: Kantata, przemówienie, dalej fragmenty sceniczne (n. p. z „Jadwiga i Jagiełło“ Szujskiego, z „Konfederatów“ lub „Dziadów“ Mickiewicza, z „Kordyana“ Słowackiego, z „Nocy Listop.“ Wyspiańskiego). Zakończy żywy obraz: „Hołd pruski“ wedle Matejki. W razie jeśliby w tym czasie bawiła opera, należy zamiast jednego lub dwu fragmentów dramatycznych dać scenę z „Halki“ lub „Strasznego Dworu“. Rzeczy dramatyczne jednak odegrane przez uproszonych pierwszorzędných artystów być powinny.

b) Teatr ludowy: Uroczyste przedstawienie: Kościuszko pod Raclawicami lub okolicznościowy utwór, poprzedzony kantatą i przemówieniem.

c) Równocześnie w parku krakowskim: Wielki festyn: Ognie sztuczne, śpiew chóru, serenady, przemówienia.

Uwaga: Teatr miejski i ludowy na oba dni zlotowe bierze Sokolstwo we własną entrepryzę.

II. Niedziela 5. lipca.

1. *Rano*: O godzinie 6 pobudka orkiestry.

a) Godzina 7 $\frac{1}{2}$ Ustawienie Sokolstwa i publiczności na Błoniach do mszy polowej i pochodu — wedle z góry oznaczonych miejsc.

b) Godzina 8-ma msza polowa na Błoniach. Chór śpiewa: Boga Rodzica, a Sokolstwo unisono: „Boże coś Polskę“.

c) O godz. 9. wyrusza *Pochód* (grupa historyczna dołącza się przy gmachu Sokola). Porządek pochodu, jego kierunek, kwestya trybun i przemówień zależy od porozumienia się z Komitetem krajowym.

e) *Porządek* pochodu byłby wskazany następujący:

1. Straże ogniowe, organizacje związków umundurowanych (n. p. kolejarzy i t. p.).

2. Młodzież szkół ludowych i gimnazjalnych z orkiestrami, włościanie i banderye.

3. Pochód historyczny.

4. Sokolstwo.

5. Cechy, Towarzystwa, Korporacje, wyścizki, delegacje.

6. Rada miejska, Uniwersytet, Akademia umiej. Wydział krajowy.

β) Kierunek pochodu: ul. Wolska, Podwale, Dunajewskiego, koło Rejtana, Basztowa, Rondel, Brama Floryańska, Ul. Floryańska, Rynek (i tu albo wzdłuż A-B, B-C, lub koło pomnika Mickiewicza) Grodzka, Wawel.

γ) Przemówienia. Powinno ich być jak najmniej. Po mszy kapłan. W stosownej chwili i punkcie reprezentant Sokolstwa, niezawodnie prezydent miasta i marszałek kraju (na Wawelu).

δ) Trybuny niezawodnie będą, choć urządzenie ich nie należy do Sokolstwa: Punkty nadające się ku temu: koło Rejtana, koło Rondla i w Rynku (jedna dla pań, druga dla dygnitarzy, reprezentantów, Rady miejskiej, akademii, uniwersytetu, Wydziału krajowego, którzy stąd prawdopodobnie przyłączą się do pochodu).

O godz. 11. przed południem pochód powinien się znaleźć na Wawelu.

Pochód cały wchodzi głównym wejściem od ulicy Grodzkiej i mija Katedrę przechodząc przez dziedziniec ku Bernardynom, gdzie się rozwiązuje po zejściu ze stoków.

Krótki moment zatrzymania nastąpi jedynie w czasie jednej przemowy na Wawelu (marszałka kraju). Idące na przodzie straże ogniowe i część starszej młodzieży gimnazjalnej może być użyta do utrzymania szpaleru przez całą przestrzeń Wawelu. (Pozatem należy ewentualnie zorganizować obywatelską straż bezpieczeństwa dla utrzymania porządku).

Do Katedry wchodzi tylko delegacja dla złożenia wieńców u stóp sarkofagu Jagiełły i Jadwigi.

d) O ile krajowy komitet zgodzi się na urządzenie pochodu historycznego i potrzebne na ten cel środki, proponuje się następnie o godz. 11. względnie 11^{1/2} na dziedzińcu Wawelu: Turniej rycerski i gonitwy do pierścienia, w których weźmie udział grupa historyczna pochodu.

Sokolstwo w szeregach odchodzi do kwater.

2. *W południe*: Obiad wspólny obozowy dla całego Sokolstwa na Błoniach względnie na boisku (kuchnie polowe).

3. *Popołudniu*: (godz. 4^{1/2} lub 5): Ćwiczenia publiczne (ćwicz. lancami, kobiet, 3 okręgi, ludowe).

4. *Wieczorem*:

a) Powtórzenie uroczystego przedstawienia w teatrach: miejskim i ludowym.

b) Festyn w parku Jordana, na całych błoniach i boisku przy elektrycznym oświetleniu — w połączeniu z zabawą ludową — tańcami grup włościańskich.

c) Sobótki na wzgórzach Sikornika.

d) Raut w starym teatrze — o ile Gmina go urządzi.

C) Dni pozlotowe.

I. Poniedziałek 6. lipca.

1. *Rano*:

a) Przybyła zewsząd młodzież zajmuje ze swymi przodownikami całe Błonia i przerabia gry i zabawy wedle poprzednich zgłoszeń na wyznaczonych punktach.

b) Równocześnie — o ileby poprzednio nie znalazł się kiedyś moment odpowiedniejszy — uroczystość stosowna ku uczczeniu 25-lecia Sokoła krakowskiego (której program ułoży się później).

2. *Popołudniu*: o godzinie 4. na boisku: Ćwiczenia publiczne:

a) ćwiczenia młodzieży,

b) zawody w piłce nożnej i palancie,

c) ćwiczenia Sokoła krakowskiego,

d) ewentualne powtórzenie Turnieju i gonitw do pierścienia.

3. *Wieczorem*: Pożegnanie gości, wieczornica — teatr. Równocześnie na poniedziałek i na

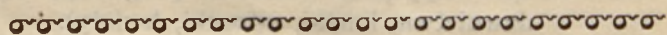
II. Wtorek 7. lipca.

Ogłasza się szereg wycieczek, do których uczestnicy zgłosić się muszą naprzód. Wycieczki pod wodzą z góry wyznaczonych kierowników udadzą się (przy najmniejszej liczbie 10 uczestników) do następujących punktów:

- | | | |
|-----------------------|--------------------------------|-------------------------|
| 1. Wieliczka (koleją) | } pieszo lub furkami | } bliższe |
| 2. Bielany | | |
| 3. Tyniec | | |
| 4. Skała Kmity | } pieszo lub przy pomocy kolei | } jednodniowe. |
| 5. Tenczynek | | |
| 6. Wiśnicz (koleją) | } 3 grupy: 1. 2. i 3-dniowe | } turystyczne, dłuższe. |
| 7. Babia góra | | |
| 8. Pieniny | | |
| 9. Zakopane | } | } |
| 10. Źródła Wisły | | |
| 11. Cieszyn. | | |

Również może być zorganizowana wycieczka we wschodniej części kraju n. p. do Jaremca. Pożądanym jest, aby wycieczki te były obesłane jak najliczniej. (Koszta wycieczek poda się później).

Podając w zarysie program uroczystości sądzimy, że zainteresujemy tem ogół Sokolstwa, i że przez to ułatwimy sobie zadanie, mogąc z góry dostosować nasze dalsze przygotowania i całą akcję do tych wytycznych. Otwiera się też już dzisiaj droga do prywatnej inicjatywy i krytycznej oceny tego projektu — przyczem każdy pomysł i uwagę przyjmujemy bardzo chętnie, tembardziej, że sami niejednokrotnie powrócimy do omówienia szczegółów programu.



SPRAWY OKRĘGU I.

Okólnik.

Do Wydziału Towarzystw Sokolich

w Bieńczycach, Chrzanowie, Dobczycach, Dziedzicach, Kalwaryi, Kętach, Mogile, Mszanie dolnej, Niemieckiej Lutyni, Niepołomicach, Orłowej, Oświęcimiu, Trzebini, Wadowicach, Zatorze, Żywcu.

Wydział Związku nadesłał nam wykaz powyższych Towarzystw, jako tych, które mimo kilkakrotnych ponagłań nie przedłożyły dotychczas raportów za r. 1908 — na udzielonych formularzach.

Zaniedbania tego nie można wprost zrozumieć.

Walne zgromadzenia odbyły się już niewątpliwie wszędzie, a więc i gotowe są roczne sprawozdania tak, że idzie tylko o wypisanie kilkunastu dat na odnośnym druku, a przecież doprosić się tego nie można.

Należy pojąć, że w braku tych raportów nie można ani jakiej takiej statystyki złożyć, ani wygotować ogólnych sprawozdań czy to Związku, czy to Okręgu. Wzywa się więc d. d. Prezesów powyższych Gniazd, aby zarządzili natychmiastowe sporządzenie i wysłanie raportów tak do Związku jak Okręgu. Ponaglenie to jest już ostatniem; jeśli nie będzie wykonane do końca b. m. — będą wysłani z Okręgu kurjerzy kolarscy do sporządzenia raportu na miejscu — a to na koszt winnych Towarzystw.

Wydziały Gniazd w Bieńczycach, Dobczycach, Mogile i Oświęcimiu wzywa się nadto do podania Administracji „Przewodnika gimnast.“ liczby członków Towarzystwa (więc nawet tego nie wykonano — podania jednej cyfry kartką korespondencyjną?), w przeciwnym bowiem razie będzie im wstrzymana wysyłka tego pisma.

Z Wydziału Okręgu I.

Od Redakcyi. Uprasza się druhow korespondentów — względnie Wydziały Towarzystw, aby zechcieli korespondencje swoje przysyłać raz tylko — a to albo do „Przewodnika“ we Lwowie albo „Przeglądu“ w Krakowie — wedle własnej woli. Umieszczanie bowiem wiadomości bieżących w obydwu pismach nie ma celu.

Od Administracyi. Do dzisiejszego Numeru dołączamy przekaz pocztowy celem nadesłania prenumeraty a to tak przez Towarzystwa Okręgu I, które są obowiązane do brania kilku egzemplarzy pisma, jak i przez Towarzystwa z innych Okręgów, którym pismo od początku wysyłamy w nadziei, że przynajmniej 1. egzemplarz zaabonować zechcą.

Z TOWARZYSTW.

JAWORZNO. Obchód Konstytucyi 3. Maja, urządzony staraniem Sokoła ze współudziałem tuż Towarzystw: Bratnia Pomoc, Przyjaźń, Stowarzyszenie rękodzielników i przemysłowców, Straż ogniowa, wypadł imponująco. O godzinie 6 rano orkiestra Przyjaźni odegrała pobudkę. O godzinie 9 rano odbyło się w kościele parafialnym nabożeństwo, podczas którego Ks. Staich wygłosił wzniosłe kazanie patryotyczne, a śpiewał chór Sokoła i p. Żarliński z Krakowa. Po nabożeństwie odbył się pochód Towarzystw, urządzających obchód i działwy szkolnej na boisko Sokoła, a wypadł on okazale. Wieczorem odbyło się zebranie w Sokole, w którem wzięło udział około 500 osób, między niemi starsza działwa szkolna wraz z nauczycielami i nauczycielkami. Słowo wstępne wypowiedział sędzia Lizak, kreśląc w podniosłych słowach powstanie konstytucyi i jej znaczenie, a wezwawszy gorącemi słowy do pracy narodowej, zakończył wnioskiem uchwalenia protestu przeciw zamierzonemu oderwaniu Chełmszczyzny od Królestwa Polskiego. Protest uchwalono jednomyślnie, a ma być przesłany na ręce Prezydium Koła polskiego w Wiedniu. Nastąpił artystyczny śpiew solowy p. Żarlińskiego z Krakowa, obejmujący kilka pereł pieśni najnowszej polskiej i gra na skrzypcach nauczyciela miejscowego d. Koterbskiego, wznosząca się ponad zwyczajny poziom muzyki amatorskiej tak pod względem techniki, jak i poczucia artystycznego. Akompaniowała na fortepianie wzorowo p. Budzyńska. Zakończył akt III „Kościuszki pod Racławicami“, reżyserowany przez d. Lizaka. Dobra gra amatorów, a przede wszystkim artystyczna deklamacya lirnika, oddana przez nauczyciela d. Patynę; dobrze wykonane śpiewy pod kierownictwem d. Lecha, wzorowa inscenizacya, prześliczna dekoracya pędzla W. Drabika, artyści-malarza dekoracyjnego przedtem teatru lwowskiego, obecnie warszawskiego, oraz piękne krakowskie kostiumy złożyły się na tak prześliczną całość, że wywołały uroczysty nastrój i pozostaną w miłej pamięci uczestników.

KALWARYA. Sprawozdanie za czas od 11. marca 1908 do 27. stycznia 1909. Po uzupełnieniu Wydziału Towarzystwa na walnem zgromadzeniu w dniu 11. marca 1908 r. odbytem, skład Wydziału był następujący: druhowie: prezes Niemczynowski Władysław, I. wiceprezes Kunze Józef, II. wiceprezes Pfisterer Eugeniusz, sekretarz i bibl. Linhardt Roman, gospodarz Drozdowski Jan, naczelnik Dr Münnich Izidor.

Ponieważ w ciągu 1908 roku z powodu przesiedlenia się z Kalwaryi ustąpili druhowie Münnich Izidor, Pfisterer Eugeniusz i Sopicki Jędrzej, jak również i Linhardt Roman, wybrano na nadzwyczajnem walnem zgromadzeniu w dn. 17. października 1908. w miejsce tychże nowych członków Wydziału, i tak: II. wiceprezes Niedziałkowski Artur, skarbnik Krzanowicz Henryk, bibl. Lasociński Juliusz, gosp. Drożdż Fr.; na naczelnika ćwiczeń powołano Szutrana Stanisława.

Towarzystwo liczyło z końcem 1907. r. członków 55, a w ciągu 1908. roku ubyło 17, pozostało członków 38; równocześnie w 1908. roku przybyło członków 17. pozostaje zatem stan obecny 55 członków — podczas gdy od 1. stycznia 1909. przybyło nowych członków 7, zatem stan po ostatni dzień 62, z czego jest 3 druhiń i 59 druhow.

Wydział oprócz zwykłych wieczornych miesięcznych, urządził wspólne święcone, wieczornicę ku uczczeniu Konstytucyi 3. Maja i kilka przedstawień amatorskich. Założono szport saneczkowy. W ciągu roku 1908. odbyto 15 zwyczajnych posiedzeń, których przedmiotem obrad było przyjęcie członków, jak również i gospodarka wewnętrzna Towarzystwa; zaś najważniejszym przedmiotem obrad nadzwyczajnych

było zakupno gruntu na budowę sokolni, przyczem zawarto już przedwstępne punkta kupna przy równoczesnem złożeniu 1.000 Koron zadatku (książeczka Kasy oszczędności Nr 1394).

Z powodu straty Naczelnika Związku s. p. Antoniego Durskiego Wydział wysłał telegram do wdowy s. p. zmarłego oraz ofiarował datek 25 Kor. zamiast wieńca.

Towarzystwo oprócz wyżej wskazanych uroczystości brało udział w festynach, jak w Skawinie, Sucheju, Tarnowie (!) i Nowym Targu i t. p., ponadto Wydział obrał delegatem na zjazd delegatów Okręgu i Związku druha Władysława Niemczynowskiego, prezesa Gniazda, który Gniazdo nasze reprezentował na obydwu zjazdach.

Z powodu, że na potrzeby szkolne gmina miasta Kalwaryi musiała oddać salę, wynajmowaną dotąd Sokolowi, uchwalił Wydział na razie wspólnie z Czytelnią pomieścić się, gdzie odbywano wspólne ćwiczenia dwa razy tygodniowo dla młodzieży szkoły stolarskiej w Kalwaryi.

Warunki wskutek braku odpowiedniej sali bardzo się pogorszyły i dalsze zbieranie funduszy jest tylko zależnem od wydatnej pomocy samych członków i od ich dalszej pracy nad podniesieniem Gniazda.

Ruch biblioteczny był w 1908 roku bardzo słaby, gdyż biblioteki z powodu ustawicznej zmiany lokalu nie można było uregulować, a tylko młodzież szczupło wypożyczała książki.

Dotychczasowy prezes druh Niemczynowski Władysław zgłosił na posiedzeniu w dniu 4. stycznia rezygnację z dotychczasowej godności prezesa, a walne zgromadzenie w dniu 27. stycznia 1909 r. odbyte, wybrało jednogłośnie prezesem Antoniego Szpunara.

NIEM. LUTYNIA. W kwietniu odbyło się walne zgromadzenie tutejszego „Sokoła“. Czynność i praca „Sokoła“ w r. 1908. przedstawiają się dodatnio. Urządził bowiem dwa przedstawienia, dwa obchody narodowe (powstanie list. i 3. Maj), festyn połączony z ćwiczeniami publicznymi i bal; brał udział

w uroczystościach innych Gniazd: w Karwinie, Michałkowiecach, Boguminie-Dw., Ustroniu, Oświęcimiu i Skrzeczoni. Obesłał dwa kursy okręgowe w Cieszynie i Krakowie. Ćwiczenia dla członków odbywały się dwa razy tygodniowo. Zaprowadzono także ćwiczenia dla dorostu. Obrót kasowy wyniósł 732 K. 15 h. Wartość inwentarza wynosi 739 K. 41 h. Biblioteka sokoła liczy kilkadziesiąt tomów. Do Wydziału na rok 1909. weszli druhowie: Jerzy Koterla prezes, Józef Rakus zastępca prezesa, Wilhelm Greger naczelnik, Józef Ziemiński zast. naczelnika, Jan Górniak sekretarz i bibliotekarz, Karol Lacheta skarbnik, Fr. Popek gospodarz i Fr. Halfar. Uchwalono na walnem zgromadzeniu, ażeby z ekspozytury sokołej w Skrzeczoni utworzyć samoistne Gniazdo tamże.

KSIAŻKI o POLAKACH w AMERYCE.

Czas najwyższy bliżej zapoznać się z tem, jak żyje i pracuje blisko czteromilionowa Polonia w Ameryce Półn., oraz jak rozwija się tutejsze polskie Sokolstwo. Dla zaznajomienia Rodaków z tymi stosunkami, rekomenduję następujące dzieła mojego pióra, jak najprzychylniej przyjęte przez tutejszą krytykę:

W dniach nędzy i zbrodni. Powieść w dwóch częściach, na tle smutnych dziejów głośnej w swoim czasie „Armii Rybakowskiego“. Druga część skreślona jest na tle życia Polaków w Buffalo, przed i w czasie ohydnej zbrodni Czołgosza. Głównymi bohaterami Sokoli. Cena 2 kor. 70 hal.

Z Pennsylvanckiego Piekła. Nowela z życia polskich górników. Głównymi bohaterami Sokoli. Cena 1 kor. 60 hal.

Historia Z. N. P. i Rozwój ruchu narod. Polskiego w Ameryce Półn. od lat najwcześniejszych aż do obecnej doby. Obejmuje 784 str. dużego formatu, ozdobiona 59 ilustracyami. Cena 4 kor.

Sokolstwo Polskie. jego dzieje, cele i ideały. Cena 70 hal. Kto nadeszle 8 koron przekazem pocztowym, otrzyma wszystkie wyżej wymienione dzieła pocztą bez żadnej dopłaty.

Proszę pisać pod adresem:

Stanisław Osada, redaktor „Sokoła“
324 Armitage ave Chicago, Ill

Najpopularniejsze tytonie są:

tak zwana „SIEDMNASTKA“ (Feiner Hercegowina Rauchtabak) paczka 34 halerze.
i tak zwana „TRZYNASTKA“ (Mittelfeiner türkischer Rauchtabak) paczka 26 halerzy.
Te dwie odmiany tytoniu w równych częściach zmieszane dają doskonałą mieszankę. **N**
Bardzo smaczną jest w paleniu i nadaje się znakomicie do tutek „NORIS“ oznacz lit.

Również nadzwyczaj smaczną jest w paleniu ta mieszanka w bibulkach cygaretowych

„POBUDKA“

wyrobu fabryki „NORIS“

Mr. W. BEŁDOWSKIEGO W KRAKOWIE. 5

Cena: „POBUDKA“ w książeczkach 4 halerze — w opakowaniu patentowem 6 halerzy.

Zwolennikom kręconych papierosów zwracam uwagę na bibułki „POBUDKA“.

Przestańcie palić przeźrocyste bibułki.

**Przyrządy
gimnastyczne
pokojowe
odznaki i pióra sokole
poleca**

STEFAN PORĘBSKI

Kraków, Rynek gł. 32.

**ZAKŁAD
WYROBU OBUWIA
G. WERNER
w Krakowie, ul. Szewska 17**

3 poleca:

Buty sokolskie, do polowania i wojskowe. Obuwia salonowe, tenisowe i spacerowe z najlepszego materiału i według najświeższych fasonów zagranicznych.

Na składzie prawidła, pasty, kalosze itd. Zakład posiada najwyższe nagrody za swój wyrób.

MEBLE

od najskromniejszych do najwykwintniejszych po cenach niskich
poleca 1

Kajetan DUDZIAK

KRAKÓW,

FLORYAŃSKA L. 36, I. P.

**ZAKŁAD
WYROBU OBUWIA
A. LASAKA**

Kraków, ulica św. Marka 17

8 poleca

Buty sokolskie. Obuwie sportowe
i wszelkie inne.

Na składzie prawidła i pasty.